

સ્વ. છગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત.

“મુખગણિત શિક્ષક” ભાગ ૩

બીજા ધોરણ માટે :- કિંમત બે આના. પાસ્ટેજ મુદ્દ.

બીજા ધોરણના

‘રિક્કેશન શિક્ષક’

ત્રણ આના.

ગુજરાતના

દનિદાસની

યાત્રાંકી ગણિત

પ્રશ્નોત્તરભાગ

છ આના.

મુરત જિલ્લાના

ભગવાન શિક્ષક

ત્રણ આના

સ્વ. છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

પ્રસિદ્ધ કતા. ઈશ્વરલાલ મગનલાલ શાહ.

શાદગૌર અન્ત.

જાણના તાજાની અજ્ઞાનની પ્રશ્નોત્તરભાગ ત્રણ આના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીગ્રાહિત, વિભાગ]

અનુક્રમાંક

૧૫૭૮-૫

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ મુખગામિણી શિફ્ટ ૬-૩

વિભાગ મે ૩૨૨ : ૮૪૪ : ૩૪૨

દેશીરાજ્યોમાં ટેકસ્ટ બુક્સ, ઇનામ, લાયબ્રેરી માટે
મંજુર થએલો અને ફળવણીખાતના અધિકારી સાહેબો
તેમજ વિદ્વાન સદ્ગૃહસ્થોના ઉત્તમ સર્ટિફિકેટ પામેલો
—: બીજા ધોરણનો :—

મુખ્યગણિત શિક્ષક'ભા.૩

રચનાર:—સ્વ. છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
“ડિક્ટેશન શિક્ષક” “જૂનાઈ શિક્ષક” પ્રશ્નોત્તરમાળા
વગેરેના કર્તા.

રચનારનું ઠેકાણું—શાહપોર-સુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા:—ઈશ્વરલાલ મગનલાલ શાહ.

પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—શાહપોર-સુરત.

છાપનાર:—ગોવિંદજી હાલિભાઈ નાયક.

છાપવાનું ઠેકાણું—ચનાવિલ બંધુ પ્રો. પ્રેસ,
બરાનપુરી ભાગળ, ભાજીગાંધી પોળ-સુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તાએ સર્વ હક સ્વાધીન રાખ્યા છે.

સંવત ૧૯૮૭.] આવૃત્તિ ૧૮ મી. [સને ૧૯૩૧.

કિંમત રૂ. ૦-૨-૦ પોસ્ટેજ બુદ્ધ.

- * બીજા ધોરણના * -

‘અંકગણિતનાં મનોયત્ન’ માટે મળેલા અભિપ્રાય

ગુજરાત કૌશલજ્ઞતા ગણિતના પ્રોફેસર સાહેબ
શ. રા. જેઠાલાલ ચીમનલાલ સ્વામીનારાયણ.

“આપના તરફથી “અંકગણિતનાં મનોયત્ન” એ નામનું પુસ્તક મળ્યું, તેમાં નાના બાળકો માટે સાદા સરલ અને સુંદર દાખલાઓનો સંગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે, દરેક હિસાબ રમુજી છે અને તે ગણવામાં બાળકોને રસ પડશે. એમાં સંશય નથી. આવું સાદું પુસ્તક બહાર પાડવા માટે તમને ધન્યવાદ થોડો છે.”

અમદાવાદ, કંડવા પોળ, તા. ૨૩ મી જુન ૧૯૧૯

“સુરત જિલ્લાના ભૂગોળ શિક્ષક.” માટે અભિપ્રાય

બીજા ધોરણનાં છોકરાંને જોઈએ તે ઉપર નજર રાખીને આ નાના પુસ્તકમાં હકીકત સારી લેગી કરી છે અને તેમને અનુકૂળ થય એવી સરળ ભાષામાં વર્ણન કર્યું છે.”

વડોદરા તા. ૮-૭-૧૯૧૫. હરગોવિંદદાસ દ્વારકાદાસ કાંઠાવાળા.

—:(૦):—

સુરત શહેર તથા ચોયાસી તાલુકાનો ભૂગોળ શિક્ષક
મહેરખાન કાઠિઆવાડના એજન્ટ દુધ ગવર્નર સાહેબ

બહાદુરે: હુકમ નં. ૩૩૩૧ તા. ૧૫-૭-૧૫થી

એજન્સીની સર્વ સ્કૂલમાં લાયબ્રેરી માટે મંજૂર કર્યો છે.

“સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાના ભૂગોળ શિક્ષક માટે”
→❀:અભિપ્રાયો:❀←

રા. બા. કમળાશંકર પ્રાણશંકર ત્રિવેદી બી. એ.
પ્રે. રા. ટ્રે. કોલેજના માજિ પ્રિન્સિપાલ સાહેબ,
પોતાના તા. ૨૨-૨-૧૫ ના પત્રમાં લખે છે કે:—

“તમેએ મોકલેલું સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાના
“ભૂગોળ શિક્ષક” નામનું પુસ્તક જોઈ ગયો છું. સુરત શહેરની
ભૂગોળ શિખવવામાં શિક્ષકોને તે ઉપયોગી થઈ પડશે.”

રા. રા. ચુનીલાલ વેલાભાઈ શાહ.

સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલના હેડમાસ્ટર સાહેબ,
પોતાના પત્રમાં લખે છે કે:—“તમારી ભૂગોળની ચોપડી (સુરત
શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાના “ભૂગોળ શિક્ષક”)માં શહેરની જનજીવન
વિગતો અને સ્થળોનો સારો સંગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે, પરીક્ષા વખતે
તમારી ચોપડી વિદ્યાર્થીઓને ઘણી ઉપયોગી થઈ પડશે.”

મુંબઈ ઈલાકાની ભૂગોળની

 પ્રશ્નોત્તરમાળા ચાર આના

મહેરબાન કાઠિઆવાડના એજન્ટ દુધાવર્નર સાહેબ બહાદુરે
નં. B. A. P. ૬૫ તા. ૧૪-૧૨-૧૯૨૯ થી
કાઠિઆવાડ એજન્સિની તમામ પ્રાયમરી સ્કૂલોમાં
ઈનામ અને લાયબ્રેરી બુક તરીકે મંજૂર કરી છે.

સ્વ. ઇગનલાલ ખેતીરામ શાહ કૃત

“મુખગણિત શિક્ષક” ભાગ ૩.

પૂર્ણાંક અને આણપાણના સરવાળા, બાદબાકી, ગુણાકાર અને ભાગાકાર કરવાની સહેલી રીતો.

(૧) કોઈપણ રકમમાં ૧૦, ૨૦, ૩૦, વગેરે પુરા દશક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો દશકમાં ૧, ૨, ૩, વગેરે ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા. જેમકે:— $૭૨+૪૦=૧૧૨$. $૭૨-૪૦=૩૨$.

(૨) કોઈ રકમમાં પુરા દશકથી વધારે ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો પહેલાં પુરા દશક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા અને પછી વધારાના ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા જેમકે:—
 $૫૨+૨૫=(૫૨+૨૦+૫)=૭૭$ $૫૨-૨૫=(૫૨-૨૦-૫)=૨૭$.

(૩) કોઈ રકમમાં તેજ રકમ ઉમેરવી હોય તો દુ. કરવા જેમકે:—
 $૩૬+૩૬=૭૨$; $૩૬\times ૨=૭૨$.

(૪) કોઈ રકમને ૧૦, ૧૦૦, ૧૦૦૦, એ ગુણવા હોય તો તે રકમ પર એક, બે, ત્રણ મીડાં ચઢાવવાં. જેમકે:— $૫\times ૧૦=૫૦$; $૫\times ૧૦૦=૫૦૦$; $૫\times ૧૦૦૦=૫૦૦૦$.

(૫) કોઈ રકમને ૨૦, ૩૦, ૪૦, વગેરેએ ગુણવા હોય તો તે રકમને ૨, ૩, ૪ એ ગુણી મીડું ચઢાવવું. અને ૨૦૦, ૩૦૦, ૪૦૦ વગેરેએ ગુણવા હોય તો બે મીડાં ચઢાવવાં.

(૬) આણપાણના અપૂર્ણાંકમાં આણપાણના અપૂર્ણાંક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો પહેલી રકમમાં બીજી રકમના પૂર્ણાંક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા પછી બીજી રકમની પાણી ઉમેરવી અથવા બાદ કરવી. જેમકે:—

પહેલા ધોરણનો મુખ્યગણિત શિક્ષક પાણી એ આના [૫]

$$૧૩૦૦+૪૦૦;$$

$$૧૩૦૦+૪=૧૩૦૪,$$

$$૧૩૦૦+૦૦૦=૧૬૦૦$$

$$૧૩૦૦-૪૦૦;$$

$$૧૩૦૦-૪=૧૨૯૬,$$

$$૧૩૦૦-૦૦૦=૧૨૯૬$$

(૭) કોઈ રકમને દસે ગુણવા હોય અને તે રકમ પૂર્ણાંક હોય તો તે ઉપર એક મીઠું ચઢાવવું, પણ છોડે એક પાણી હોય તો પાણીને બદલે રા, એ પાણીને બદલે પ, અને ત્રણ પાણીને બદલે જા ચઢાવવા. જેમકે:—૨૬૧, ૩૭૧, ૭૮૧૧ ને ૧૦ એ ગુણા. પહેલીમાં છોડે એક પાણી; બીજામાં એ પાણી, અને ત્રીજામાં ત્રણ પાણી છે, માટે ૨૬૨૧, ૩૭૫, ૭૮૧૧.

(૮) કોઈ પૂર્ણાંક રકમને રા, પ, જા એ ગુણવા હોય તો ૦૧, ૦૧, ૦૧, એ ગુણવા એટલા દશક. કારણ કે રા=૦૧ દશક, પ=૦૧ દશક, જા=૦૧ દશક છે ૧૨ ને રા, પ, જા એ ગુણા. ૪૦, ૬૦, ૮૦

(૯) કોઈ રકમને ૧૦૦ એ ગુણવા હોય અને તે રકમ પૂર્ણાંક હોય તો તે ઉપર એ મીઠું ચઢાવવાં, પણ છોડે એક પાણી હોય તો પાણીને બદલે રપ; એ પાણીને બદલે પ૦; અને ત્રણ પાણીને બદલે જપ મૂકવા. ૧૨૧, ૩૨૧, ૪૩૧, ને ૧૦૦ એ ગુણા.

(૧૦) કોઈ રકમને રપ, પ૦, જપ, ૧૨પ, ૧પ૦, ૨પ૦, ૩પ૦, એ ગુણવા હોય તો ૦૧, ૦૧, ૦૧, ૧૧, ૧૧, ૨૧, ૩૧ એ ગુણવા એટલા સેકડ. કારણ કે રપ=૦૧ સો, પ૦=૦૧ સો, જપ=૦૧ સો, ૧૨પ=૧૧ સો, ૧પ૦=૧૧ સો, ૨પ૦=૨૧ સો, ૩પ૦=૩૧ સો છે.

(૧૧) કોઈ રકમને ૦૧ એ ભાગવા હોય તો ૪ એ ગુણવા, અને ૦૧ એ ભાગવા હોય તો ૨ એ ગુણવા. જેમકે:— $૩૭ \div ૦૧ = ૩૭ \times ૪ = ૧૪૮$
 $૩૭ \div ૦૧ = ૩૭ \times ૨ = ૭૪.$

ક] ત્રાજા ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” રાા આના

શેરની ધાત *

શેરના અચ્છેરા	૨	૨ અચ્છેર	૧ શેર
શેરના પાશેરા	૪	૪ પાશેર	૧ શેર
શેરના નવટાંકા	૮	૮ નવટાંકે	૧ શેર
શેરના અધોળા	૧૬	૧૬ અધોળે	૧ શેર
શેરના રૂપીઆભાર	૪૦	૪૦ રૂપીઆભાર	૧ શેર
શેરના પૈસાભાર	૭૨	૭૨ પૈસાભાર	૧ શેર

ટીપ-૭૨ જીના પૈસાભાર=૧ શેર, અને ૮૬ નવા પૈસાભાર=૧ શેર

શેરના રૂપીઆભાર ૪૦	૧૦ રૂપીઆભાર ૦૧ શેર
પોણીશેરના રૂપીઆભાર ૩૦	૫ રૂપીઆભાર નવટાંક
અચ્છેરના રૂપીઆભાર ૨૦	૨૧૧ રૂપીઆભાર અધોળા
પાશેરના રૂપીઆભાર ૧૦	
નવટાંકના રૂપીઆભાર ૫	શેરના પૈસાભાર ૭૨
અધોળાના રૂપીઆભાર ૨૧૧	પોણી શેરના પૈસાભાર ૫૪
	અચ્છેરના પૈસાભાર ૩૬
૪૦ રૂપીઆભાર ૧ શેર	પાશેરના પૈસાભાર ૧૮
૩૦ રૂપીઆભાર ૦૧૧૧ શેર	નવટાંકના પૈસાભાર ૬
૨૦ રૂપીઆભાર ૦૧૧ શેર	અધોળાના પૈસાભાર ૪૧૧

* વર્ગમાં ત્રાજવાં કાટલાં હાજર રાખી છાત્રાઓ પાસે તોળાવીને તેમની પાસેજ ઉપગતી કલાવવી, રૂપીઆની ધાત જોડે શેરની ધાતનો સંબંધ જોડવો. ૭મા પાનાની ટીપ જુઓ.

પાંચમાં ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” ચાર આના [૭

૭૨	પૈસાભાર	૧ શેર	શેરના	નવટાંકા	૮
૫૪	પૈસાભાર	૦૧૧૧ શેર	પોણોશેરના	નવટાંકા	૬
૩૬	પૈસાભાર	૦૧૧ શેર	અચ્છેરના	નવટાંકા	૪
૧૮	પૈસાભાર	૦૧ શેર	પાશેરના	નવટાંકા	૨
૯	પૈસાભાર	નવટાંક			
૪૧	પૈસાભાર	અધોળા			

શેરના	અધોળા	૧૬
પોણોશેરના	અધોળા	૧૨
અચ્છેરના	અધોળા	૮
પાશેરના	અધોળા	૪
નવટાંકના	અધોળા	૨

૨ અધોળે	નવટાંક
૪ અધોળે	પાશેર
૮ અધોળે	અચ્છેર
૧૨ અધોળે	પોણોશેર
૧૬ અધોળે	એક શેર

૨ નવટાંકે	પાશેર
૪ નવટાંકે	અચ્છેર
૬ નવટાંકે	પોણોશેર
૮ નવટાંકે	એક શેર

શેરના	પાશેર	૪
પોણોશેરના	પાશેર	૩
અચ્છેરના	પાશેર	૨

૨ પાશેર	અચ્છેર
૩ પાશેર	પોણોશેર
૪ પાશેર	એક શેર

૩પીઆ	એકના	અડધા	૨
૩પીઆ	એકની	પાવલી	૪
૩પીઆ	એકની	બેઆની	૮
૩પીઆ	એકના	આના	૧૬

શેર	એકના	અચ્છેર	૨
શેર	એકના	પાશેર	૪
શેર	એકના	નવટાંકા	૮
શેર	એકના	અધોળા	૧૬

૮] ચોથા ધોરણના “મુખ્યગણિત શિક્ષક” ચાર યાના

મણુની ધાત.

મણુના	અધમણીઆ	૨	૩૦	શેર	૦૧૧	મણુ
મણુના	દશશેરા	૪	૨૦	શેર	૦૧	મણુ
મણુની	પાંચશેરી	૮	૧૦	શેર	૦૧	મણુ
મણુની	અઢીશેરી	૧૬				
મણુની	સવાશેરી	૩૨	૧	મણુની અઢીશેરી	૧૬	
મણુના	શેર	૪૦	૦૧૧	મણુની અઢીશેરી	૧૨	

૨	અધમણીઆ	૧	મણુ	૦૧	મણુની અઢીશેરી	૪
૪	દશશેરા	૧	મણુ	૫	શેરની અઢીશેરી	૨
૮	પાંચશેરી	૧	મણુ	<hr/>		
૧૬	અઢીશેરી	૧	મણુ	૨	અઢીશેરી	૫ શેર
૩૨	સવાશેરી	૧	મણુ	૪	અઢીશેરી	૦૧ મણુ
૪૦	શેર	૧	મણુ	૮	અઢીશેરી	૦૧૧ મણુ

૧	મણુના	૪૦	શેર	૧૬	અઢીશેરી	૧	મણુ
૦૧૧	મણુના	૩૦	શેર				
૦૧	મણુના	૨૦	શેર	૧	મણુની પાંચશેરી	૮	
૦૧	મણુના	૧૦	શેર	૦૧૧	મણુની પાંચશેરી	૬	
				૦૧	મણુની પાંચશેરી	૪	
૪૦	શેર	૧	મણુ	૦૧	મણુની પાંચશેરી	૨	

સુરત શહેરનો ભૂગોળ શિક્ષક ત્રણ આના. [૯

૨ પાંચશેરીએ	૦૧	મણ	૦૧૧ મણના દસશેરા	૨
૪ પાંચશેરીએ	૦૧૧	મણ	૦૧ મણનો દસશેરા	૧
૬ પાંચશેરીએ	૦૧૧૧	મણ		
૮ પાંચશેરીએ	૧	મણ	૧ દસશેરા	૦૧ મણ
			૨ દસશેરા	૦૧૧ મણ
૧ મણના દસશેરા	૪		૩ દસશેરા	૦૧૧૧ મણ
૦૧૧૧ મણના દસશેરા	૩		૪ દસશેરા	૧ મણ

આનાની ધાત.	૬૪ - રૂ. ૪)	૮૦૦ - રૂ. ૫૦)
૪ આનાનો રૂ. ૦૧	૬૮ - રૂ. ૪૧	૯૦૦ - રૂ. ૫૬૧
૮ - રૂ. ૦૧૧	૭૨ - રૂ. ૪૧૧	૧૦૦૦ - રૂ. ૬૨૧૧
૧૨ - રૂ. ૦૧૧૧	૭૬ - રૂ. ૪૧૧૧	
૧૬ - રૂ. ૧)	૮૦ - રૂ. ૫)	૧૬ આનાનો રૂ. ૧)
૨૦ - રૂ. ૧૧	૮૪ - રૂ. ૫૧	૩૨ - રૂ. ૨)
૨૪ - રૂ. ૧૧૧	૮૮ - રૂ. ૫૧૧	૪૮ - રૂ. ૩)
૨૮ - રૂ. ૧૧૧૧	૯૨ - રૂ. ૫૧૧૧	૬૪ - રૂ. ૪)
૩૨ - રૂ. ૨)	૯૬ - રૂ. ૬)	૮૦ - રૂ. ૫)
૩૬ - રૂ. ૨૧	૧૦૦ - રૂ. ૬૧	૯૬ - રૂ. ૬)
૪૦ - રૂ. ૨૧૧	૨૦૦ - રૂ. ૧૨૧૧	૧૧૨ - રૂ. ૭)
૪૪ - રૂ. ૨૧૧૧	૩૦૦ - રૂ. ૧૮૧૧૧	૧૨૮ - રૂ. ૮)
૪૮ - રૂ. ૩)	૪૦૦ - રૂ. ૨૫)	૧૪૪ - રૂ. ૯)
૫૨ - રૂ. ૩૧	૫૦૦ - રૂ. ૩૧૧	૧૬૦ - રૂ. ૧૦)
૫૬ - રૂ. ૩૧૧	૬૦૦ - રૂ. ૩૭૧૧	સૂચના-ધાત સવળી
૬૦ - રૂ. ૩૧૧૧	૭૦૦ - રૂ. ૪૩૧૧૧	અવળી મોઢે કરાવવી.

૧×૦૧૧=૦૧૧	૧૧×૦૧૧=૮૧	૨૧×૦૧૧=૧૫૧૧	૩૧×૦૧૧=૨૩૧
૨ ૦૧૧ ૧૧	૧૨ ૦૧૧ ૯	૪૨ ૦૧૧ ૧૬૧	૫૨ ૦૧૧ ૨૪
૩ ૦૧૧ ૨૧	૧૩ ૦૧૧ ૯૧૧	૬૨ ૦૧૧ ૧૭૧	૭૨ ૦૧૧ ૨૪૧૧
૪ ૦૧૧ ૩	૧૪ ૦૧૧ ૧૦૧	૮૨ ૦૧૧ ૧૮	૯૨ ૦૧૧ ૨૫૧૧
૫ ૦૧૧ ૩૧૧	૧૫ ૦૧૧ ૧૧૧	૧૦૨ ૦૧૧ ૧૮૧૧	૧૧૨ ૦૧૧ ૨૬૧
૬ ૦૧૧ ૪૧૧	૧૬ ૦૧૧ ૧૨	૧૨૨ ૦૧૧ ૧૯૧૧	૧૩૨ ૦૧૧ ૨૭
૭ ૦૧૧ ૫૧	૧૭ ૦૧૧ ૧૨૧૧	૧૪૨ ૦૧૧ ૨૦૧	૧૫૨ ૦૧૧ ૨૭૧૧
૮ ૦૧૧ ૬	૧૮ ૦૧૧ ૧૩૧	૧૬૨ ૦૧૧ ૨૧	૧૭૨ ૦૧૧ ૨૮૧૧
૯ ૦૧૧ ૬૧૧	૧૯ ૦૧૧ ૧૪૧	૧૮૨ ૦૧૧ ૨૧૧૧	૧૯૨ ૦૧૧ ૨૯૧
૧૦ ૦૧૧ ૭૧	૨૦ ૦૧૧ ૧૫	૨૦૨ ૦૧૧ ૨૧૧૧	૨૧૨ ૦૧૧ ૩૦

૪૧×૦૧૧=૩૦૧૧	૫૧×૦૧૧=૩૮૧	૬૧×૦૧૧=૪૫૧૧	૭૧×૦૧૧=૫૩૧
૪૨ ૦૧૧ ૩૧૧	૫૨ ૦૧૧ ૩૯	૬૨ ૦૧૧ ૪૬૧	૭૨ ૦૧૧ ૫૪
૪૩ ૦૧૧ ૩૨૧	૫૩ ૦૧૧ ૩૯૧૧	૬૩ ૦૧૧ ૪૭૧	૭૩ ૦૧૧ ૫૪૧૧
૪૪ ૦૧૧ ૩૩	૫૪ ૦૧૧ ૪૦૧	૬૪ ૦૧૧ ૪૮	૭૪ ૦૧૧ ૫૫૧૧
૪૫ ૦૧૧ ૩૩૧૧	૫૫ ૦૧૧ ૪૧૧	૬૫ ૦૧૧ ૪૮૧૧	૭૫ ૦૧૧ ૫૬૧
૪૬ ૦૧૧ ૩૪૧૧	૫૬ ૦૧૧ ૪૨	૬૬ ૦૧૧ ૪૯૧૧	૭૬ ૦૧૧ ૫૭
૪૭ ૦૧૧ ૩૫૧	૫૭ ૦૧૧ ૪૨૧૧	૬૭ ૦૧૧ ૫૦૧	૭૭ ૦૧૧ ૫૭૧૧
૪૮ ૦૧૧ ૩૬	૫૮ ૦૧૧ ૪૩૧	૬૮ ૦૧૧ ૫૧	૭૮ ૦૧૧ ૫૮૧૧
૪૯ ૦૧૧ ૩૬૧૧	૫૯ ૦૧૧ ૪૪૧	૬૯ ૦૧૧ ૫૧૧૧	૭૯ ૦૧૧ ૫૯૧
૫૦ ૦૧૧ ૩૭૧	૬૦ ૦૧૧ ૪૫	૭૦ ૦૧૧ ૫૨૧૧	૮૦ ૦૧૧ ૬૦

૮૧×૦૧૧=૬૦૧૧	૯૧×૦૧૧=૬૮૧
૮૨ ૦૧૧ ૬૧૧	૯૨ ૦૧૧ ૬૯
૮૩ ૦૧૧ ૬૨૧	૯૩ ૦૧૧ ૬૯૧૧
૮૪ ૦૧૧ ૬૩	૯૪ ૦૧૧ ૭૦૧૧
૮૫ ૦૧૧ ૬૩૧૧	૯૫ ૦૧૧ ૭૧૧
૮૬ ૦૧૧ ૬૪૧૧	૯૬ ૦૧૧ ૭૨
૮૭ ૦૧૧ ૬૫૧	૯૭ ૦૧૧ ૭૨૧૧
૮૮ ૦૧૧ ૬૬	૯૮ ૦૧૧ ૭૩૧૧
૮૯ ૦૧૧ ૬૭૧૧	૯૯ ૦૧૧ ૭૪૧
૯૦ ૦૧૧ ૬૭૧	૧૦૦ ૦૧૧ ૭૫

ત્રીજી ચોપડીનો

“ડિક્ટેશનશિક્ષક”

ત્રણ આના,

બીજી ચોપડીનો

“ડિક્ટેશનશિક્ષક”

ત્રણ આના.

ઢાઢા સાથે પોણાની બેકીની પલાખીના સંબંધ. [૧૧

૧×૧૧=૧૧	૨×૦૧૧=૧૧	૧૧×૧૧=૧૬૧	૨૨×૦૧૧=૧૬૧
૨ ૧૧ ૩	૪ ૦૧૧ ૩	૧૨ ૧૧ ૧૮	૨૪ ૦૧૧ ૧૮
૩ ૧૧ ૪૧	૬ ૦૧૧ ૪૧	૧૩ ૧૧ ૧૯૧	૨૬ ૦૧૧ ૧૯૧
૪ ૧૧ ૬	૮ ૦૧૧ ૬	૧૪ ૧૧ ૨૧	૨૮ ૦૧૧ ૨૧
૫ ૧૧ ૭૧	૧૦ ૦૧૧ ૭૧	૧૫ ૧૧ ૨૨૧	૩૦ ૦૧૧ ૨૨૧
૬ ૧૧ ૯	૧૨ ૦૧૧ ૯	૧૬ ૧૧ ૨૪	૩૨ ૦૧૧ ૨૪
૭ ૧૧ ૧૦૧	૧૪ ૦૧૧ ૧૦૧	૧૭ ૧૧ ૨૫૧	૩૪ ૦૧૧ ૨૫૧
૮ ૧૧ ૧૨	૧૬ ૦૧૧ ૧૨	૧૮ ૧૧ ૨૭	૩૬ ૦૧૧ ૨૭
૯ ૧૧ ૧૩૧	૧૮ ૦૧૧ ૧૩૧	૧૯ ૧૧ ૨૮૧	૩૮ ૦૧૧ ૨૮૧
૧૦ ૧૧ ૧૫	૨૦ ૦૧૧ ૧૫	૨૦ ૧૧ ૩૦	૪૦ ૦૧૧ ૩૦

૨૧×૧૧=૩૧૧	૪૨×૦૧૧=૩૧૧	૩૧×૧૧=૪૬૧	૬૨×૦૧૧=૪૬૧
૨૨ ૧૧ ૩૩	૪૪ ૦૧૧ ૩૩	૩૨ ૧૧ ૪૮	૬૪ ૦૧૧ ૪૮
૨૩ ૧૧ ૩૪૧	૪૬ ૦૧૧ ૩૪૧	૩૩ ૧૧ ૪૯૧	૬૬ ૦૧૧ ૪૯૧
૨૪ ૧૧ ૩૬	૪૮ ૦૧૧ ૩૬	૩૪ ૧૧ ૫૧	૬૮ ૦૧૧ ૫૧
૨૫ ૧૧ ૩૭૧	૫૦ ૦૧૧ ૩૭૧	૩૫ ૧૧ ૫૨૧	૭૦ ૦૧૧ ૫૨૧
૨૬ ૧૧ ૩૯	૫૨ ૦૧૧ ૩૯	૩૬ ૧૧ ૫૪	૭૨ ૦૧૧ ૫૪
૨૭ ૧૧ ૪૦૧	૫૪ ૦૧૧ ૪૦૧	૩૭ ૧૧ ૫૫૧	૭૪ ૦૧૧ ૫૫૧
૨૮ ૧૧ ૪૨	૫૬ ૦૧૧ ૪૨	૩૮ ૧૧ ૫૭	૭૬ ૦૧૧ ૫૭
૨૯ ૧૧ ૪૩૧	૫૮ ૦૧૧ ૪૩૧	૩૯ ૧૧ ૫૮૧	૭૮ ૦૧૧ ૫૮૧
૩૦ ૧૧ ૪૫	૬૦ ૦૧૧ ૪૫	૪૦ ૧૧ ૬૦	૮૦ ૦૧૧ ૬૦

૪૧×૧૧=૬૧૧	૮૨×૦૧૧=૬૧૧
૪૨ ૧૧ ૬૩	૮૪ ૦૧૧ ૬૩
૪૩ ૧૧ ૬૪૧	૮૬ ૦૧૧ ૬૪૧
૪૪ ૧૧ ૬૬	૮૮ ૦૧૧ ૬૬
૪૫ ૧૧ ૬૭૧	૯૦ ૦૧૧ ૬૭૧
૪૬ ૧૧ ૬૯	૯૨ ૦૧૧ ૬૯
૪૭ ૧૧ ૭૦૧	૯૪ ૦૧૧ ૭૦૧
૪૮ ૧૧ ૭૨	૯૬ ૦૧૧ ૭૨
૪૯ ૧૧ ૭૩૧	૯૮ ૦૧૧ ૭૩૧
૫૦ ૧૧ ૭૫	૧૦૦ ૦૧૧ ૭૫

પહેલી ગ્રાપીની
“ડિક્ટેશન શિક્ષક”

અઢી આના

ગ્રાપીની
“ડિક્ટેશન શિક્ષક”

ચાર આના.

૧×૧=૧	૧૧×૧=૧૩૧૧	૨૧×૧=૨૬૧	૩૧×૧=૩૮૧૧
૨ ૧ ૨	૧૨ ૧ ૧૫	૨૨ ૧ ૨૭૧	૩૨ ૧ ૪૦
૩ ૧ ૩	૧૩ ૧ ૧૬	૨૩ ૧ ૨૮૧૧	૩૩ ૧ ૪૧
૪ ૧ ૫	૧૪ ૧ ૧૭	૨૪ ૧ ૩૦	૩૪ ૧ ૪૨
૫ ૧ ૬	૧૫ ૧ ૧૮	૨૫ ૧ ૩૧	૩૫ ૧ ૪૩
૬ ૧ ૭	૧૬ ૧ ૨૦	૨૬ ૧ ૩૨	૩૬ ૧ ૪૫
૭ ૧ ૮	૧૭ ૧ ૨૧	૨૭ ૧ ૩૩	૩૭ ૧ ૪૬
૮ ૧ ૧૦	૧૮ ૧ ૨૨	૨૮ ૧ ૩૫	૩૮ ૧ ૪૭
૯ ૧ ૧૧	૧૯ ૧ ૨૩	૨૯ ૧ ૩૬	૩૯ ૧ ૪૮
૧૦ ૧ ૧૨	૨૦ ૧ ૨૫	૩૦ ૧ ૩૭	૪૦ ૧ ૫૦
૪૧×૧=૫૧	૫૧×૧=૬૩૧૧	૬૧×૧=૭૬૧	૭૧×૧=૮૮૧૧
૪૨ ૧ ૫૨	૫૨ ૧ ૬૫	૬૨ ૧ ૭૭	૭૨ ૧ ૯૦
૪૩ ૧ ૫૩	૫૩ ૧ ૬૬	૬૩ ૧ ૭૮	૭૩ ૧ ૯૧
૪૪ ૧ ૫૫	૫૪ ૧ ૬૭	૬૪ ૧ ૮૦	૭૪ ૧ ૯૨
૪૫ ૧ ૫૬	૫૫ ૧ ૬૮	૬૫ ૧ ૮૧	૭૫ ૧ ૯૩
૪૬ ૧ ૫૭	૫૬ ૧ ૭૦	૬૬ ૧ ૮૨	૭૬ ૧ ૯૫
૪૭ ૧ ૫૮	૫૭ ૧ ૭૧	૬૭ ૧ ૮૩	૭૭ ૧ ૯૬
૪૮ ૧ ૬૦	૫૮ ૧ ૭૨	૬૮ ૧ ૮૫	૭૮ ૧ ૯૭
૪૯ ૧ ૬૧	૫૯ ૧ ૭૩	૬૯ ૧ ૮૬	૭૯ ૧ ૯૮
૫૦ ૧ ૬૨	૬૦ ૧ ૭૫	૭૦ ૧ ૮૭	૮૦ ૧ ૧૦૦
૮૧×૧=૧૦૧	૮૧×૧=૧૧૩૧૧	બીજા ધોરણ માટે— અંગ્રાજીતના મનોચરન પાંચ અંગના. સુરત શહેરનો— “ભૂગોળ શિક્ષક” ત્રણ અંગના	
૮૨ ૧ ૧૦૨	૮૨ ૧ ૧૧૫		
૮૩ ૧ ૧૦૩	૮૩ ૧ ૧૧૬		
૮૪ ૧ ૧૦૫	૮૪ ૧ ૧૧૭		
૮૫ ૧ ૧૦૬	૮૫ ૧ ૧૧૮		
૮૬ ૧ ૧૦૭	૮૬ ૧ ૧૨૦		
૮૭ ૧ ૧૦૮	૮૭ ૧ ૧૨૧		
૮૮ ૧ ૧૧૦	૮૮ ૧ ૧૨૨		
૮૯ ૧ ૧૧૧	૮૯ ૧ ૧૨૩		
૯૦ ૧ ૧૧૨	૧૦૦ ૧ ૧૨૫		

અઢીઆની સાથે સવાચાની બેકીની પલાખીનો સંબંધ [૧૩

૧×૨૧= ૨૧	૨×૧૧= ૨૧	૧૧×૨૧=૨૭૧	૨૨×૧૧=૨૭૧
૨ ૨૧ ૫	૪ ૧૧ ૫	૧૨ ૨૧ ૩૦	૨૪ ૧૧ ૩૦
૩ ૨૧ ૭૧	૬ ૧૧ ૭૧	૧૩ ૨૧ ૩૨૧	૨૬ ૧૧ ૩૨૧
૪ ૨૧ ૧૦	૮ ૧૧ ૧૦	૧૪ ૨૧ ૩૫	૨૮ ૧૧ ૩૫
૫ ૨૧ ૧૨૧	૧૦ ૧૧ ૧૨૧	૧૫ ૨૧ ૩૭૧	૩૦ ૧૧ ૩૭૧
૬ ૨૧ ૧૫	૧૨ ૧૧ ૧૫	૧૬ ૨૧ ૪૦	૩૨ ૧૧ ૪૦
૭ ૨૧ ૧૭૧	૧૪ ૧૧ ૧૭૧	૧૭ ૨૧ ૪૨૧	૩૪ ૧૧ ૪૨૧
૮ ૨૧ ૨૦	૧૬ ૧૧ ૨૦	૧૮ ૨૧ ૪૫	૩૬ ૧૧ ૪૫
૯ ૨૧ ૨૨૧	૧૮ ૧૧ ૨૨૧	૧૯ ૨૧ ૪૭૧	૩૮ ૧૧ ૪૭૧
૧૦ ૨૧ ૨૫	૨૦ ૧૧ ૨૫	૨૦ ૨૧ ૫૦	૪૦ ૧૧ ૫૦

૨૧×૨૧=૫૨૧	૪૨×૧૧=૫૨૧	૩૧×૨૧=૭૭૧	૬૨×૧૧= ૭૭૧
૨૨ ૨૧ ૫૫	૪૪ ૧૧ ૫૫	૩૨ ૨૧ ૮૦	૬૪ ૧૧ ૮૦
૨૩ ૨૧ ૫૭૧	૪૬ ૧૧ ૫૭૧	૩૩ ૨૧ ૮૨૧	૬૬ ૧૧ ૮૨૧
૨૪ ૨૧ ૬૦	૪૮ ૧૧ ૬૦	૩૪ ૨૧ ૮૫	૬૮ ૧૧ ૮૫
૨૫ ૨૧ ૬૨૧	૫૦ ૧૧ ૬૨૧	૩૫ ૨૧ ૮૭૧	૭૦ ૧૧ ૮૭૧
૨૬ ૨૧ ૬૫	૫૨ ૧૧ ૬૫	૩૬ ૨૧ ૯૦	૭૨ ૧૧ ૯૦
૨૭ ૨૧ ૬૭૧	૫૪ ૧૧ ૬૭૧	૩૭ ૨૧ ૯૨૧	૭૪ ૧૧ ૯૨૧
૨૮ ૨૧ ૭૦	૫૬ ૧૧ ૭૦	૩૮ ૨૧ ૯૫	૭૬ ૧૧ ૯૫
૨૯ ૨૧ ૭૨૧	૫૮ ૧૧ ૭૨૧	૩૯ ૨૧ ૯૭૧	૭૮ ૧૧ ૯૭૧
૩૦ ૨૧ ૭૫	૬૦ ૧૧ ૭૫	૪૦ ૨૧ ૧૦૦	૮૦ ૧૧ ૧૦૦

૪૧×૧૧=૧૦૨૧	૮૨×૧૧=૧૦૨૧
૪૨ ૨૧ ૧૦૫	૮૪ ૧૧ ૧૦૫
૪૩ ૨૧ ૧૦૭૧	૮૬ ૧૧ ૧૦૭૧
૪૪ ૨૧ ૧૧૦	૮૮ ૧૧ ૧૧૦
૪૫ ૨૧ ૧૧૨૧	૯૦ ૧૧ ૧૧૨૧
૪૬ ૨૧ ૧૧૫	૯૨ ૧૧ ૧૧૫
૪૭ ૨૧ ૧૧૭૧	૯૪ ૧૧ ૧૧૭૧
૪૮ ૨૧ ૧૨૦	૯૬ ૧૧ ૧૨૦
૪૯ ૨૧ ૧૨૨૧	૯૮ ૧૧ ૧૨૨૧
૫૦ ૨૧ ૧૨૫	૧૦૦ ૧૧ ૧૨૫

ગુજરાતની સામાન્ય
ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા
ત્રણ આના.

મુન્નત શહેર તથા
ચોર્યાસી તાલુકાનો
" ભૂગોળ શિક્ષક " ત્રણ આના.

એકે પોણું પોણું.	$1 \times 0111 = 1111$ ૨ ૦111 ૧11 ૩ ૦111 ૨1 ૪ ૦111 ૩ ૫ ૦111 ૩11 ૬ ૦111 ૪11 ૭ ૦111 ૫1 ૮ ૦111 ૬ ૯ ૦111 ૬11 ૧૦ ૦111 ૭1	સા પોણું પોણું સા.	$100 \times 0111 = 94$ ૨૦૦ ૦111 ૧૫૦ ૩૦૦ ૦111 ૨૨૫ ૪૦૦ ૦111 ૩૦૦ ૫૦૦ ૦111 ૩૭૫ ૬૦૦ ૦111 ૪૫૦ ૭૦૦ ૦111 ૫૨૫ ૮૦૦ ૦111 ૬૦૦ ૯૦૦ ૦111 ૬૭૫ ૧૦૦૦ ૦111 ૭૫૦
એકે સવા સવા.	$1 \times 11 = 11$ ૨ ૧1 ૨11 ૩ ૧1 ૩11 ૪ ૧1 ૪ ૫ ૧1 ૬1 ૬ ૧1 ૭11 ૭ ૧1 ૮11 ૮ ૧1 ૧૦ ૯ ૧1 ૧૧1 ૧૦ ૧1 ૧૨1	સા સવા સવા સા.	$100 \times 11 = 124$ ૨૦૦ ૧1 ૨૫૦ ૩૦૦ ૧1 ૩૭૫ ૪૦૦ ૧1 ૫૦૦ ૫૦૦ ૧1 ૬૨૫ ૬૦૦ ૧1 ૭૫૦ ૭૦૦ ૧1 ૮૭૫ ૮૦૦ ૧1 ૧૦૦૦ ૯૦૦ ૧1 ૧૨૨૫ ૧૦૦૦ ૧1 ૧૨૫૦

ગૃહરાતના હતિહાસની વાત રૂપી—
 —રસિક પ્રશ્નોત્તરમાળા છ આના

મનોયતન ૧.

સૂચના—એક પ્રશ્નમાં એકથી વધારે પ્રશ્ન હોય તો એકેક પૂછવો.

અગિઆરાના આંકનો ઉપયોગ.

- (૧) એક ખુરસીના ચાર રૂપીઆ ખર્ચે તો ૧૯ ખુરસીનું શું ખર્ચશે ?
- (૨) એક કોથળીમાં ૧૭ રૂપીઆ છે, તો એવી ૯ કોથળીમાં મળીને કેટલા રૂપીઆ હશે ?

પહેલી ચોપડીના “ ડિક્ટેશન શિક્ષક” અઢી આના. [૧૫

- (૩) દરેક છોકરાને ૮, ૮ પતાસાં આપીએ તો ૧૪ છોકરાને આપવાને કેટલાં પતાસાં જોઈએ ?
- (૪) ૧૫, ૧૯, ૧૮, ૧૭, ૧૪, અને ૧૩ પાંચ વખત લઈએ તો કેટલા થાય ? પાંચે ગુણીએ તો શું આવે ?
- (૫) ૨૦ ત્રણ વાર લઈએ તો કેટલા થાય ? ૧૬×૧ થી ૧૬×૧૦ સુધીના જવાબ જોડો.
- (૬) ૧૧×૧ થી ૨૦×૧૦ સુધીમાં નવની પલાખીના જવાબ જોડો.
- (૭) ૧૯×૫ , ૧૩×૭ , ૧૭×૮ , ૧૫×૯ , ૧૮×૭ , ૧૬×૬ કેટલા ?
- (૮) ૧૩ પાંચવાર, ૧૭ સાતવાર, ૧૯ છ વાર, ૧૫ સાતવાર, ૧૩ નવવાર, અને ૧૮ છ વાર તે કેટલા ?
- (૯) ૧૯, ૧૫, ૧૭, ૧૩, ૧૧, ૧૨, ૧૬, ૧૮, ૨૦ અને ૧૪, આઠ વખત લઈએ તો કેટલા થાય ?
- (૧૦) ૧૯×૬ , ૧૫×૭ , ૧૮×૬ , ૧૩×૯ , ૧૪×૮ , ૧૨×૯ , ૧૬×૫ , અને ૧૮×૮ તે કેટલા ?
- (૧૧) ૭ બેઆનીની દોઢપાઈ કેટલી અને પૈસા કેટલા ?
- (૧૨) ૧, ૨, ૩, ૪ એમ દસ રૂપીઆ સુધીના આના કહો.
- (૧૩) ૪ જમરખનો એક આનો બેસે તો ૧ રૂપીઆમાં કેટલાં જમરખ આવે ?
- (૧૪) કેટલી બેઆની હોય તો ૧૭ રૂપીઆ થાય ?
- (૧૫) $૭૬+૧૯$, $૭૨+૧૮$, $૧૦૫+૧૫$, $૧૧૭+૧૩$, $૮૪+૧૨$, કેટલા ?
- (૧૬) $૭૭+૧૧$, $૯૬+૧૬$, $૬૦+૧૨$, $૮૪+૧૪$, $૯૬+૧૨$, કેટલા ?
- (૧૭) $૧૧+૮૮$ $૧૨+૯૬$, $૧૩+૬૫$, $૧૪+૯૮$, $૧૫+૭૫$, કેટલા ?
- (૧૮) $૧૭+૧૩૬$, $૧૮+૧૪૪$, $૧૯+૧૫૨$, $૨૦+૧૪૦$, કેટલા ?

૧૬] બીજી ચોપડીના “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના.

- (૧૯) ૯૫-૧૯, ૯૦-૧૮, ૧૨૦-૧૫, ૧૪૦-૧૪, ૯૬-૧૨, કેટલા ?
- (૨૦) ૮૮-૧૧, ૧૧૨-૧૬, ૧૦૮-૧૨, ૯૮-૧૪, ૧૦૦-૨૦ કેટલા ?
- (૨૧) ૧૮૦માંથી કંઈ ન વધે ત્યાં સુધી અઢાર અઢાર લેતા જાઓ અને બાકી શું વધે તે કહેતા જાઓ.
- (૨૨) ૯૫માં ૧૯ ઉમેરી તો કેટલા થાય ? ૧૩૩માંથી ૧૧૪ જા્ય તો કેટલા રહે ? ૧૩૩માંથી ૧૯ જા્ય તો કેટલા રહે ?
- (૨૩) ઓગણીઆ, પંદરા, તેરા, સત્તરા, અને બારા સવળા તથા અવળા બોલો.
- (૨૪) ૧૮ છોકરાની ૭ હાર થવામાં ૧૮ છોકરા ખૂટે છે, ત્યારે કેટલા છોકરા હશે ?
- (૨૫) આનાની ચાર લેખે ૧૮ આનાની ફેરીઓ લીધી અને બીજી આનાની ૬ લેખે બેઆનાની લીધી તો બધી મળી કેટલી ફેરી થઈ ?
- (૨૬) પાવલાના ૧૬ લીંબુ મળે તો રૂપીઆના કેટલાં ?
- (૨૭) બારોતેરસો, પાંચોતેરસો, પંચોતેરસો, આઠોતેરસો, સત્તરોતેરસો, બીસંતેરસો અને દાબોતેરસો એટલે કેટલા ?
- (૨૮) ૧૦૨, ૧૦૫, ૧૦૫, ૧૦૮, ૧૧૦, ૧૨૮, ૧૩૫, ૧૦૪, ૧૧૭, ૧૧૨, ૧૮૦, એ આંકમાં કેમ બોલાય ?
- (૨૯) ૯૧ રૂપીઆમાંથી તેર તેર રૂપીઆવાળી કેટલી સાડી આવે ?
- (૩૦) ૯૫ બોરમાંથી દરેકને પાંચ પાંચ બોર આપું તો કેટલા છોકરાને અપાય ? ઓગણીસ ઓગણીસ આપું તો કેટલા છોકરાને અપાય ?
- (૩૧) કેટલા ચોક પર ? કેટલા પંચા સાઠ ? કેટલા ચોક સાઠ ?
- (૩૨) ૧૪૪ માં ૮, ૯, ૧૬ અને ૧૮ કેટલીવાર છે ?
- (૩૩) ૯૬માં ૬ કેટલીવાર, ૧૨ કેટલીવાર, અને ૧૬ કેટલીવાર ?

ત્રીજી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના [૧૭]

- (૩૪) કેટલા ચોક ૬૪, ૬૮, ૫૬, ૭૬, ૮૦. ૭૨ અને ૬૦ થાય ?
 (૩૫) કેટલા આના હોય તો ૯ રૂપીઆ આવે ?
 (૩૬) ૧૫૨ બોર વહેંચતા દરેકને ૮ બોર આવ્યાં ત્યારે છોકરા કેટલા હશે ?
 (૩૭) ક્યા ક્યા પલાખાંની જવાબ ૭૨ આવે ? દોઢસો એટલે કેટલા દશક ?
 (૩૮) ૭ આનાની પાછ વટાવી ૧૨ છોકરાને વહેંચી આપી તો દરેકને કેટલી મળી હશે ?
 (૩૯) ૧૫ છોકરાની ૮ હાર કરવાને બદલે ૧૨ છોકરાની કેટલી હાર કરવી ?
 (૪૦) ૮ પૈસાના ૧૫૨ બોર તો પૈસાના કેટલાં ?
 (૪૧) જે જે પલાખાંના જવાબમાં ૧૪૪ આવતા હોય તે કહો.

મનોરથન ૨. એકવીસાના આંકનો ઉપયોગ

- (૧) ૨૬x૫, ૨૩x૮, ૨૮x૬, ૨૩x૯, ૨૫x૭, ૨૬x૭ કેટલા ?
 (૨) ૨૩ પાંચવાર, ૨૭ સાતવાર, ૨૫ નવવાર, ૨૪ સાતવાર ૨૯ નવવાર, અને ૨૪ નવવાર તે કેટલા ?
 (૩) ૨૫, ૨૯, ૨૮, ૨૩, ૨૬, ૨૪ ને ત્રણ ગુણીએ તો શું આવે ?
 (૪) એક એવરેકોટની સીવડામણ ૭ રૂપીઆ થાય તો ૧૮૧ રૂપીઆમાં કેટલા એવરેકોટ સિવાય અને બાકી શું વધે ?
 (૫) એક ટેબલના ૨૬ રૂપીઆ બેસે છે તો ૮ ટેબલનું શું બેસશે ?
 (૬) ૨૨ વારનો એક એવા ૭ તાકા છે, તો બધું મળીને કેટલા વાર કપડું હશે ?
 (૭) એક ગાડામાં ૩૦ મણુ એવા ૭ ગાડામાં ધઉં બરેલા છે, તો બધું મળીને કેટલા મણુ ધઉં હશે ?

૧૮] ચોથી ચોપડીના “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ચાર આના.

- (૮) મહીનાનો ખરચ રૂપ રૂપીઆ થાય તો ૭ મહીનાનો કેટલો ?
- (૯) દર મહીને રૂપ રૂપીઆ ખરચું, તોપણ મારી પાસે ૯ મહીના ચાલે એટલા રૂપીઆ છે, ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે ?
- (૧૦) ઓગણત્રીસા, પચીસા, અઠાવીસા અને સત્તાવીસા સવળા તથા અવળા બોલો.
- (૧૧) ૨૧×૧ થી ૩૦×૧૦ સુધીમાં ૩, ૫, ૭ અને ૪ની પત્તાખી લખો.
- (૧૨) ૨૧×૧ થી ૩૦×૧૦ સુધીમાં નવની પત્તાખી બોલો.
- (૧૩) ૨૮ આનાના સવાકા. ૬બુ અને અધેલા કેટલા ?
- (૧૪) ૨૨૪, ૨૫૨, ૨૩૨, ૨૦૭, ૨૧૬, ૧૭૫, ૧૩૫, ૨૩૪ ૨૦૮ ૨૦૩, ૨૧૭ એ આંકમાં કેવી રીતે બોલાય છે ?
- (૧૫) ૭ વીસાસો, બે સાતોતેર, બે આવાના, બે ત્રીસોતેર, બે ચોવીસા લખો.
- (૧૬) $૧૪૫+૨૬$, $૨૪૩+૨૭$, $૨૦૭+૨૩$, $૧૭૫+૨૫$ $૧૪૭+૨૧$ કેટલા ?
- (૧૭) $૩૦+૨૪૦$, $૨૭+૮૧$, $૨૫+૧૭૫$, $૨૬+૧૫૬$, $૨૬+૨૦૩$ કેટલા ?
- (૧૮) $૨૦૦-૨૫$, $૨૦૭-૨૩$, $૧૭૪-૨૬$, $૨૧૬-૨૪$ કેટલા ?
- (૧૯) $૧૪૭-૨૬$, $૧૮૬-૧૬૨$, $૧૨૫-૧૦૦$, $૧૪૦-૧૧૨$ કેટલા ?
- (૨૦) ૩૦૦ માં ૧૨ ફેરી બોધી છે ત્યારે કેટલી ફેરીઓ હશે ?
- (૨૧) ૨૬૧માંથી કંઈ ન વધે ત્યાં સુધી ઓગણત્રીસ ઓગણત્રીસ બાદ કરતા બચે અને બાકી શું વધે કહેના બચે.
- (૨૨) ૧૩૫ ગજ માદરપાટમાંથી ૫ ગજનાં કેટલાં ધોતીઆં થાય ?
- (૨૩) કેટલી વખત ૨૬ ફેરી લઉં તો ૨૩૪ ફેરી થાય ?
- (૨૪) એક નિશાળમાં ૨૦૭ છોકરા છે, દરેક વર્ગમાં ૨૩ છોકરા છે તો વર્ગ કેટલા હશે ?

પાંચમી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ચાર આના [૧૯

- (૨૫) એક નિશાળમાં ૨૫૨ છોકરા છે, અને ૯ વર્ગ છે, ત્યારે દરેક વર્ગમાં કેટલા છોકરા હશે ?
- (૨૬) કેટલી વખત છ લઘુએ તો ૧૬૮, ૧૬૨, ૧૫૬, ૧૩૨, ૧૪૪, ૧૩૮ અને ૧૨૬ થાય ?
- (૨૭) કયા કયા પલાખાના જવાગમમાં ૧૪૪ અને ૯૬ આવે ?
- (૨૮) મેં એક માણસને દસ દસ રૂપીઆવાળી ૨૬ નોટો આપી અને ૯ રૂપીઆ રોકડ આપ્યા, ત્યારે પોણી ત્રણસોથી કેટલા વધારે અથવા ઓછા આપ્યા ?
- (૨૯) ચાર આનાની એક ચોપડી મળે તો ૭ રૂપીઆમાં કેટલી આવે ?

મનોયન્ત્ર ૩. અડધાના આંકનો ઉપયોગ.

- (૧) એક કાગળના બે સરખા ભાગ પાડીએ તો દરેક ભાગ કેટલો કહેવાય ? અડધામાં અડધો ઉમેરી ૪૦ સુધી લખો.
- (૨) છ અડધા કાગળ છે તેના આખા કાગળ કેટલા થશે ?
- (૩) ૨૪ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા થાય ?
- (૪) હું દરરોજ ૦૧ લાકડુ ખાઉં, તો ૩૨ દિવસ ચાલે એટલા લાકડુ છે, ત્યારે કેટલા લાકડુ હશે ?
- (૫) એક ટોપીનો અડધો રૂપીઓ બેસે છે, તો ૬૯ ટોપી લેવાને કેટલા રૂપીઆ જોઈએ ?
- (૬) ૧૭x૦૧, ૨૩x૦૧, ૭૦x૦૧, ૬૭x૦૧, ૭૯x૦૧ કેટલા ?
- (૭) અડધાની એકીની પલાખી બોલી જાઓ.
- (૮) અડધાની એકીની પલાખી લખો.
- (૯) ૫૦૦ અડધા રૂપીઆ છે, તેના આખા રૂપીઆ કેટલા આવશે

૨૦] સુરત જિલ્લાનો “સૂચના સિક્કા” ત્રણ આના.

- (૧૦) જા રૂપીએ મણ સોપારી મળે તો ૨૭ મણનું શું બેસે ?
- (૧૧) ૩૭૫ માં ૧૨૫ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?
- (૧૨) ૨૫ રૂપીઆનું ધી, ૧૫ રૂપીઆનું શાક, અને ૧૨૫ રૂપીઆનું અનાજ લીધું તો બધું મળીને કેટલો ખર્ચ થયો ?
- (૧૩) ૩૦૫+૦૫+૪૫+૩૪૫ મળીને કેટલા થાય ?
- (૧૪) કેટલીવાર અડધો લઘુએ તો ૩૨૫ થાય ? કેટલા અધું ૩૨૫ ?
- (૧૫) ૩૭ આખાના અર્ધા કેટલા ? ૭૪ અડધાના આખા કેટલા ?
- (૧૬) ૪૫ રૂપીઆ છે, દરેક લિખારીને ૦૫ રૂપીઓ આપું તો કેટલાને આપાય ?
- (૧૭) એક ખમીસની શીવડામણી ૦૫ રૂપીઓ બેસે છે, તો ૨૪ રૂપીઆમાં કેટલા ખમીસ શીવડાવાશે ?
- (૧૮) દરરોજ અડધો શેર અનાજ ખાઉં તો ૩૯ શેર અનાજ કેટલા દિવસ ચાલે ?
- (૧૯) ૪૯ સોપારી છે, તેના અડધા અડધા કેટલા કકડા થશે ?
- (૨૦) ૪૬ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા આવશે ?
- (૨૧) ૩૬ ગજ લુગડામાંથી અડધા અડધા ગજના કેટલા રમાડ થશે ?
- (૨૨) કેટલા અડધા હોય તો તેના આખા પુરેપુરા થાય ?
- (જ. ૨. ૪. ૬. ઇત્યાદિ,)
- (૨૩) દરરોજના ૦૫ રૂપીઆ લેખે ૧૮ માણમને ૯ દિવસના કેટલા રૂપીઆ આપવા પડશે.
- (૨૪) ૦૫ આનાની એક પેન્સિલ તો રૂપીઆની કેટલી ?
- (૨૫) ૧૭ પેનના ૮૫ પૈસા તો ૬૮ પેનનું શું આપવું ?

મનોચત્ન ૪. દોઢાના આંકનો ઉપયોગ.

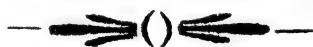
- (૧) એકને અડધો મળી કેટલા થાય ?
- (૨) અડધો ને એક મળી કેટલા થાય ?
- (૩) કેટલા અડધા કાગળ હોય તો દોઢ કાગળ થાય ?
- (૪) અડધો કાગળ કેટલીવાર લખએ તો દોઢ થાય ?
- (૫) દોઢ કાગળમાંથી અડધો કાગળ કેટલા છોકરાને અપાય ?
- (૬) દોઢમાં પોણા કેટલીવાર ? દોઢમાં અડધો કેટલીવાર ?
- (૭) ૦૧૧ કેટલીવાર લખએ તો દોઢ થાય ?
- (૮) દોઢ રૂપીઓ છે, તેમાં દોઢ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?
- (૯) ત્રણ લાડુમાંથી દોઢ લાડુ ખાધો તો કેટલા રહ્યા ?
- (૧૦) મારી પાસે ૦૧ રૂપીઓ છે, તેમાં શું ઉમેરું તો દોઢરૂપીઓ થાય ?
- (૧૧) દોઢાની એકીની પલાખી બોલો. દોઢાની એકીની પલાખી લખો.
- (૧૨) ૫૭×૧૧, ૬૯×૧૧, ૬૭×૧૧, ૭૦૦×૧૧, ૪૯×૧૧ કેટલા ?
- (૧૩) ૧૩૧ માં દોઢ દોઢ ઉમેરી ૧૦૦૧ સુધી લખો.
- (૧૪) એક તામડામાં દોઢ મણ દૂધ માય તો ૨૭ તામડામાં કેટલું માશે ?
- (૧૫) રૂપીઆની ૧૧ શેર બરડી મળે તો ૩૭ રૂપીઆની કેટલી આવે ?
- (૧૬) એક બંડીમાં દોઢ ગજ કપડું વપરાય, તો ૫૯ બંડી માટે કેટલા ગજ કપડું જોઈએ ?
- (૧૭) એક આનાના દોઢશેર કારેલાં મળે તો ૩ રૂપીઆનાં કેટલાં ?
- (૧૮) એક બળદને ૧૧ શેર અડદ જોઈએ, તો ૬૭ બળદને માટે કેટલી અડદ જોઈશે ?
- (૧૯) એક લોટો દોઢ શેરનો થાય તો ૫૭ લોટાનું વજન કેટલું થશે ?

૨૨] મુ'બદ્દ ઇલાકાની બુઝાળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ૪ આના.

- (૨૦) એક સાધુને ૧૧ શેર લોટ આપીએ તો ૭૯ સાધુને આપવાને ફેટલો લોટ જોઈએ ?
- (૨૧) એક શેર બદામનો ૧૧ રૂપીઓ એસે તો ૦૧ મણુ ૯ શેર બદામનું શું એસશે ?
- (૨૨) મણુ ધીના ૩૭ રૂપીઆ એસે તો ૧૧ મણુ ધીનું શું એસે ?
- (૨૩) એક તપેલામાંથી દોઢશેરીઓ લોટો ૬૪ વખત ભરી આપ્યો ત્યારે કેટલું દૂધ આપ્યું ?
- (૨૪) ૬૯+૧૧, ૪૬+૧૧, ૧૦૩+૧૧, ૯૯+૧૧, કેટલા ?
- (૨૫) ૧૧+૮૨, ૧૧+૪૫, ૧૧+૬૭, ૧૧+૭૨, કેટલા ?
- (૨૬) ૧૦૧-૧૧, ૬૯-૧૧, ૧૦૨-૧૧, ૧૧૨-૧૧, કેટલા ?
- (૨૭) ૨૮૧ મણુ દૂધમાંથી ૨૭ મણુ વપરાયું ત્યારે આઠી કેટલું રહ્યું ?
- (૨૮) ૨૪ આખા અને ૨૪ અડધા મળી કેટલા થાય ?
- (૨૯) કેટલીવાર દોઢ લખએ તો ૫૭ થાય ?
- (૩૦) ૫પામાં દોઢ કેટલીવાર છે ? કેટલા દોઢું ૫પા ?
- (૩૧) ૭૧ રૂપીઆમાંથી ૧૧ રૂપીઆવાળી કેટલી ટોળી આવશે ?
- (૩૨) ૪૭ છોકરા વચ્ચે ૧૭૦૧ રૂપીઆ વહેંચ્યું તો દરેકને શું મળશે ?
- (૩૩) રોજ દોઢ શેર ખાંડ વપરાય તો ૩૭૧ શેર ખાંડ કેટલા દિવસ ચાલશે ?
- (૩૪) ૧૧ ગજ ખાદીનો રૂ. ૧ એસે તો ૪૦૧ ગજ ખાદીનું શું એસે ?
- (૩૫) ૭૯૧ રૂપીઆમાં ૫૩ બદન લીધાં તો એક બદનની કિંમત કેટલી પડી ?
- (૩૬) કેટલા દોઢે ૭૨ ? કેટલા દોઢું ૧૦૦ ? કેટલા દોઢે ૧૫૦૦ ?
- (૩૭) ૪૩૧ ગજના તાકામાંથી ૧૧ ગજના કેટલા રમાલ થાય ?

- (૩૮) રોજ ૧૥ રૂપિયા વાપરે તો ૬૦ રૂપિયા કેટલા દિવસ ચાલે ?
 (૩૯) દરેકને દોઢ કાગળ આપીએ તો ૩૬ કાગળ કેટલાને અપાય ?
 (૪૦) જેટલા અડધા તેટલાજ રૂપિયા કેટલીવાર લઉં તો ૬૬ રૂપિયા થાય ?
 (૪૧) દોઢ રૂપિયાની શેર હીંગ મળે તો ૩૬ શેરનું શું બેસે ?
 (૪૨) ૪૮ માં દોઢ કેટલીવાર ઉમેરે તો ૭૨ થાય ?
 (૪૩) ૫૭ પંચીઆના ૮૫૫ રૂપિયા બેઠા તો એ લેખે ૭ પંચીઆનું શું આપવું પડે ?
 (૪૪) એક માણસ દરરોજ ૧૫ રૂપિયા કમાય છે, તો ૧૪ માણસો ૬ દિવસમાં શું કમાશે ?
 (૪૫) ૧૫ આને શેર વેગણ મળે જે. ૧૫ રૂપિયામાં કેટલાં અવે ?
 (૪૬) ૩ શેર દૂધીના ૪૫૫ તો ૭ શેર દૂધીનું શું આપવું ?

મનોયત્ન ૫. અઢીઆના આંકનો ઉપયોગ.

- (૧) બે ને અડધો કેટલા ? દોઢ ને એક કેટલા ?
 (૨) દોઢમાં શું ઉમેરીએ તો ૨૫ થાય ?
 (૩) અઢીઆની બેકીની ને ચોકતી પલાખી લખો.
 (૪) ૪૭૫+૨૫, ૬૭૫+૨૫, ૧૫+૨૫, ૧૦૨૫+૨૫ ૧૮૦+૨૫ કેટલા ?
 (૫) ૨૫+૮૫ ૨૫+૪૭૫, ૨૫+૨૦૫, ૨૫+૧૦૦ કેટલા ?
 (૬) ૧૦૨૫ ૨૫, ૧૦૫-૨૫, ૧૦૦-૨૫, ૨૧૦-૨૫, કેટલા ?
 (૭) ૧૬૦-૧૮૭૫, ૧૬૭૫-૧૬૫, ૧૦૦-૬૭૫ કેટલા ?
 (૮) અઢીઆમાં અઢી ઉમેરી ૧૦૦ સુધી બાલો.
 (૯) પાંચ લાડુમાંથી ૨૫ લાડુ વપરાયા ત્યારે કેટલા રહ્યા ?

૨૪] ગુજરાતની સાઠ જૂગાળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ત્રણ આના.

- (૧૦) એક પડામાં ૨૥ શેર માય તો ૬૪ પડામાં કેટલું માય ?
- (૧૧) ૨૥ શેર જીરાતો ૧ રૂપીઆ બેસે તો ૧૫ રૂપીઆનું કેટલું આવે ?
- (૧૨) એક મણના ૩. ૨૥ તો ૩૬ મણના કેટલા રૂપીઆ ?
- (૧૩) ૩. ૨૥એ શેર એલચી મળે તો ૩૫ શેરનું શું બેશે ?
- (૧૪) મણુ કેરીના ૨૥ રૂપીઆ તો ૪૯ મણુનું શું ?
- (૧૫) એક માણસને ૨૥ રૂપીઆ આપીએ તો ૫૫ માણસને આપવા કેટલા રૂપીઆ જોઈએ ?
- (૧૬) એક તાવડીનું વજન ૨૥ મણુ થાય છે, ત્યારે એવી ૮૭ તાવડીનું વજન કેટલું થશે ?
- (૧૭) મણુ દૂધમાં ૨૥ શેર ચોખ્ખા નાખીએ તો ૫૩ મણુ દૂધને માટે કેટલા ચોખ્ખા જોઈએ ?
- (૧૮) ૧ રૂપીઆનું ૨૥ મણુ તો ૬૭૥ મણુનું શું આપવું ?
- (૧૯) ૨૥ શેરનો ૧ રૂપીઆ બેસે તો ૧૮ રૂપીઆમાં કેટલું આવે ?
- (૨૦) એક દિવસનો ખરચ ૨૥ રૂપીઆ થાય, તો ૭૭ દિવસમાં કેટલા ખરચ થશે ?
- (૨૧) ૫૪ છત્રી લેવી છે, એક છત્રીના ૨૥ બેસે છે, તો છત્રીવાળાને કેટલા રૂપીઆ આપવા પડશે ?
- (૨૨) ૨૧ રૂપીઆ તોડો સોનું મળે તો ૨૥ તોડાનું શું આપવું ?
- (૨૩) એક રૂપીઆના ૨૥ શેર મરી મળે, તો ૨૫ શેરનું શું બેસશે ?
- (૨૪) કેટલા અડધા હોય તો ૨૥ થાય ? અઢીઆમાં અડધો કેટલીવાર ?
- (૨૫) કેટલા પા અઢી ? અઢીમાં પા કેટલીવાર છે ?
- (૨૬) ૧ રૂપીઆનું ૨૥ શેર તો મણુનું શું ?

હિંદુસ્તાનની સાઠ ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ૪ આના. [૨૫

- (૨૭) ૮૪ માણસોની ઉબાળીમાં ૨૧૦ રૂપીઆ ખર્ચ થયો તો દરેકને ભાગે શું આવશે ?
- (૨૮) ૬૯ છોકરા વચ્ચે ૧૭૨૧ રૂપીઆ વહેંચીએ તો દરેકને શું મળશે ?
- (૨૯) કેટલા અઢીએ ૪૫ ? કેટલીવાર અઢી લીધએ તો ૧૦૦ થાય ?
- (૩૦) ૧૦૦માં ૪૦ કેટલીવાર ? ૧૦૦માં અઢી કેટલીવાર ?
- (૩૧) રૂ. ૯૭૫ છે, રોજ ૨૧ રૂ. ખર્ચું તો કેટલા દિવસ ચાલશે ?
- (૩૨) ૨૧ આને શેર દૂધ મળે તો ૨૧ રૂપીઆમાં કેટલું આવશે ?
- (૩૩) પાણા રૂપીઆમાં ૨૧ તોલા સોનું આવ્યું ત્યારે તોલાનો ભાવ શો ?
- (૩૪) ૨૭ માણસ છે, અને ૬૭૫ રૂપીઆ છે, તો દરેક માણસને શું મળશે ?
- (૩૫) શેર હીંગના ૨૧ રૂપીઆ પડે તો ૪૫ રૂપીઆમાં કેટલી આવે ?
- (૩૬) રૂ. ૧૦૦માંથી અઢી અઢી રૂપીઆવાળી કેટલી ટોપડી આવશે ?
- (૩૭) એક આનાની ૨૧ શેર પાપડી મળે તો ૧ રૂપીઆની કેટલી આવશે ?
- (૩૮) ૨૧ રૂપીઆવાળી ટોપી ૧૨૧ રૂપીઆમાંથી કેટલી આવશે ?
- (૩૯) ૨૧ શેર જલેખીનો એક રૂપીઓ પડે તો ૭૭ રૂપીઆમાં કેટલી જલેખી આવશે ?
- (૪૦) દરરોજ અઢી આનાનું દૂધ વપરાય છે, મેં દૂધવાળાને રૂ. ૧૦ આવ્યા ત્યારે કેટલા દિવસ દૂધ લીધું હશે ?

અનોચત્ત ૬. પાયાના આંકનો ઉપયોગ.

- (૧) એક લાકુના ચાર સરખા ભાગ પાડીએ તો દરેક ભાગ કેટલો કહેવાય ?
- (૨) ચાર ના એકઠા કરીએ તો આખા કેટલા થાય ?
- (૩) ના એ અડધાનો કેટલામો ભાગ ? આખાનો કેટલામો ભાગ ?

- (૪) ૧ માં ૦, ૦ ઉમેરી ૧૯૧૧ સુધી બોલો.
- (૫) ૧૭+૦, ૨૯૧+૦, ૨૮૧+૦, ૦+૩૦ કેટલા ?
- (૬) ૪૯, ૫૯, ૬૯, ૭૯, ૮૯, ૯૯, ૫૦, ૬૦, ૭૦, ૮૦, ૯૦,
૧૦૦ માં ૦ ઓછો તે કેટલા કહેવાય ?
- (૭) ૨૫ માંથી ૦, ૦ બાદ કરી ૯૧૧ સુધી બોલો.
- (૮) ૯૮૧૧, ૮૫૧૧, ૭૮૧૧, ૫૭૧૧, ૭૬૧૧, ૪૯૧૧, શબ્દમાં લખો.
- (૯) પાયાની ચચ્યારની પલાખી બોલો.
- (૧૦) પાયાની ચચ્યારની અને અડધાની બચ્ચેની પલાખી લખો.
- (૧૧) ૪૯x૦; ૫૭x૦; ૪૩x૦; ૭૦x૦; ૬૭x૦ કેટલા ?
- (૧૨) ૬૯, ૭૩, ૭૭, ૪૭, ૩૭, ૫૫, ૭૯, ૫૭, ૮૯, ૮૩, ૯૦,
૯૩, ૪૯, ૪૩, ૪૬, ૯૧, ૬૩, ૩૧, ૫૧, ૭, અડધા રૂપી-
આના આખા રૂપીઆ કેટલા ? પાવલીના રૂપીઆ કેટલા ?
- (૧૩) ૪૦૦ ગજ, ૮૦ ગજ, ૯૦ ગજ, ૬૦૦ ગજ, અને ૬૦ ગજમાંથી
અડધા ગજના કેટલા રૂમાલ થાય ? ૦ ગજના કેટલા થાય ?
- (૧૪) ૫૯, ૬૩, ૯૦, ૮૫, ૯૩, ૭૦૦ અડધા રૂપીઆના આખા
રૂપીઆ કેટલા આવે ? પાવલીઓ કેટલી આવે ?
- (૧૫) ૯ રૂપીઆના પાવલા કેટલા ? ૩૬ પાવલાના રૂપીઆ કેટલા ?
- (૧૬) મારી પાસે ૧૭ અડધા છે, તેની પાવલા કેટલી આવશે ?
- (૧૭) કેટલીવાર ૦ રૂપીઓ લખ્યે તો ૧૯ રૂપીઆ થાય ?
- (૧૮) કેટલા ૦ હોય તો ૧૭, ૫૧, ૨૩૧, ૧૪ અને ૩૧ થાય ?
- (૧૯) ૫૧, ૨૩૧, ૧૪ અને ૩૧ ને પાંચે ભાગીએ તો શું આવે ?
- (૨૦) કેટલી વખત ૦ મળુ લખ્યે તો ૧૯, ૨૨, ૧૭, ૧૩ અને
૨૦, ૭, ૧૭૧, ૧૯૧૧ મળુ થાય ?

- (૨૧) ૩૯, ૨૨, ૧૭, ૧૫ા, ૪૭ા, ૩૭ા ગળ લુગડમાંથી અડધા ગળના કેટલા કકડા થાય ? ૦૧ ગળના કેટલા થાય ?
- (૨૨) કેટલીવાર ૦૧ કાગળ લઈં તો ૧૬, ૧૮, ૧૦, ૨૩, ૨૧, આખા કાગળ થાય ?
- (૨૩) ૧૮ વખત ૦૧ રૂપીઆ લઈં તો કેટલા રૂપીઆ થાય ? સાડા ચાર રૂપીઆની પાવલી કેટલી ? કેટલી પાવલીઓ હોય તો ૧૪ રૂપીઆ થાય ? ૧૪ રૂપીઆની પાવલી કેટલી ?
- (૨૪) રોજ ૦૧ કાગળ વાપરીએ તો ૨૫ દિવસમાં કેટલા કાગળ વપરાય ? ૨૩ કાગળ હોય તો કેટલા દિવસ ચાલે ?
- (૨૫) એક પૈસાના ૦૧ શેર ભીંડા મળે તો ૧૧ રૂપીઆના કેટલા આવશે ?
- (૨૬) ૮ આનાની ૩૨ પેન તો ૧૧ રૂપીઆની કેટલી ?

મનોયત્ન ૭. નાણાંની ધાતનો ઉપયોગ.

- (૧) એક રૂપીઆના અડધા કેટલા ? પાવલી કેટલી ? બેઆનાની કેટલી ? આની કેટલી ? ઢ્યુ કેટલા ? પૈસા કેટલા ? પાઈ કેટલી ?
- (૨) રૂપીઆ કોની કોની બરોબર છે ? શું શું આપવાથી રૂપીઆ મળે ?
- (૩) ૧૬ ઢ્યુ; ૫૨ પૈસા; ૩૨ બેઆની; ૧૧૨ આના; ૬૪ પાવલી; ૭૨ પાઈ; અને ૬૪ અડધાની કિંમત કહો.
- (૪) તાંબાના સિક્કા ગણાવો. રૂપાના કયા કયા સિક્કા છે ?
- (૫) એક રૂપીઆમાં બે પૈસા ઓછા છે ત્યારે કેટલા આના હશે ?
- (૬) પાવલીમાંથી શું ખરચું તો ૮ પૈસા રહે ?
- (૭) ૪ આનામાં કેટલા આના ઉમેરું તો રૂપીઆ થાય ?

૨૮] બીજી ચોપડીના “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના.

- (૮) ૧ અડધો, ૧ પાવલી, ૧ બેઆની છે તેમાં કેટલા પૈસા નાખું
તો એક રૂપીઆ થાય ?
- (૯) એક આનાની ૧૨ પાઈ તો ૪ આનાની કેટલી ? પાવલાની કેટલી ?
અડધાની કેટલી ? નીકલના સિક્કા ગણાવો.
- (૧૦) ૯, ૬, ૭, અને ૩ આનાની પાછ કેટલી ? પૈસા કેટલા ?
- (૧૧) એક રૂપીઆના ૧૬ આના તો ૩ રૂપીઆના કેટલા આના ?
- (૧૨) ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭, ૮, અને ૯ રૂપીઆના આના કેટલા ?
- (૧૩) ૮ આનાની પાછ કેટલી ? અડધા રૂપીઆની આની કેટલી ?
- (૧૪) ૧૨ રૂપીઆના અડધા કેટલા ? પાવલી કેટલી ? બેઆની કેટલી ?
- (૧૫) ૧૮ આનાના પૈસા કેટલા ? ઢાંચુ કેટલા ? દોઢ પાછ કેટલી ?
- (૧૬) પાંચ આના ને ત્રણ પૈસા; બે આના ને બે પૈસા; આઠ આની
ને એક પૈસાની પાઈ કેટલી ?
- (૧૭) બે પૈસાની એક પેનસીલ મળે છે, ૧૧ રૂપીઆની કેટલી આવે ?
- (૧૮) પાંચ રૂપીઆની બેઆનીમાં એક બેઆની ઝાઢી છે, ત્યારે
બેઆનીઓ કેટલી હશે ?
- (૧૯) અડધા રૂપીઆમાંથી બે પૈસાના પાન, ૧ આનાની સોપારી,
ઢાંચુની પાપડી, ને આનાના મમરા લીધા, હવે મારી પાસે
શું રહ્યું ?
- (૨૦) દુકાનદારને એક રૂપીઆ આપ્યો. તેણે મને ૧ અડધો, ૧ આની
ને ૩ પાઈ પાછી આપી ત્યારે મેં કેટલાનો સોદ્દો લીધો હશે ?
- (૨૧) ૧૧૨, ૯૬, ૧૪૪, ૪૮, ૩૨, અને ૬૪ આનાના રૂપીઆ
કેટલા ? અને અડધા કેટલા ?

બીજી ચોપડીના “ડિક્શન શિક્ષક” ત્રણ આના. [૨૯

- (૨૨) ૬૪, ૭૨, ૫૬, ૩૨, ૪૮, ૫૨, ૭૬ અને ૮૦ પાવલીના
રૂપીઆ કેટલા? અડધા કેટલા?
- (૨૩) ૨૪, ૩૬, ૭૨, ૧૦૮, ૪૮, ૯૬ અને ૬૦ પાઈના આના
કેટલા? અને પૈસા કેટલા?
- (૨૪) ૧૪૪ આનાના કેટલા રૂપીઆ આવે? અડધા કેટલા આવે?
- (૨૫) ૭૪, ૬૭, ૨૯, ૩૫ અને ૬૩ પૈસાના આના કેટલા?
- (૨૬) રોજ પાવલી ખરચું તો ૫ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલે?
- (૨૭) ૧૨ શેરના ત્રણ આના બેસે તો શેરનું શું આપવું?
- (૨૮) ૧૫, ૧૭, ૮, ૧૨, ૧૪ ૧૯ અને ૧૫ અડધાની પાવલી
કેટલી? બેઆની કેટલી? રૂપીઆ કેટલા?
- (૨૯) પાંચ બેઆનાનીના પૈસા કેટલા? અઘેલા કેટલા?
- (૩૦) ૧૨ અડધા, ૪ પાવલી, અને ૬૪ બેઆની આપું તો કેટલા
રૂપીઆ મળે?
- (૩૧) રોજ બે આના ખરચું તો ૧૬ દિવસ ચાલે એટલા રૂપીઆ
છે, ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે?
- (૩૨) એક આનાના ૧૭ બોરીઆં મળે તો અડધા રૂપીઆ કેટલા
મળશે? અને જો ૧૫૩ બોરીઆં લેવાં હોય તો શું આપવું?
- (૩૩) ત્રણ પાનની ૧ પાઈબેસે તો દોઢ આનાના કેટલાં પાન આવશે?
ને જો ૭૨ પાન લેવાં હોય તે શું આપવું?
- (૩૪) બે આનાના પાંચ જમરખ મળે તો ૧ રૂપીઆના કેટલાં આવશે?
અને જો ૨૦ જમરખ લેવાં હોય તો શું આપવું?
- (૩૫) ૧૩૦ રૂપીઆ હોય તો પાંચ રૂપીઆવાળી નોટ કેટલી આવે?
૧૦ રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ મળે?

૩૦] ત્રીજી ચોપડીના “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના.

- (૩૬) બે આનાના બેર વધારે મળે કે ૧૫ પૈસાના ?
 (૩૭) એક આનાની ૧૨ પેન મળે તો પાંચ પાછની કેટલી આવે ?
 અને બે ૭ પેન લેવી હોય તો શું આપવું ?
 (૩૮) રૂપીઆના ૧૬ શેર વેગણ મળે તો ત્રણ આનાના કેટલાં ?
 (૩૯) એક રૂપીઆની ૪ શેર કેરી મળે તો ૧ શેરનું શું બેસે ?

મનોયત્ન ૮. પરચુરણ હિસાબ.

- (૧) ૧૬ કેરીમાંથી ૧૨ બગડી ગઈ તો સારી કેટલી રહી ?
 (૨) ૧૫૭ રૂપીઆમાં ૯ રૂપીઆ ઉમેરીએ તો કેટલા રૂપીઆ થાય ?
 (૩) એક આનાવાળી ૧૧૨ ટ્રિક્ટ લીધી ને દશ રૂપીઆની નોટ આપી તો મને પાછું શું મળશે ?
 (૪) ૨૪ માં કેટલા ઉમેરું તો ૭૨ થાય ?
 (૫) ૧૨૯ રૂપીઆમાંથી ૫ રૂપીઆવાળી નોટો લેતા ૯ રૂપીઆ વધ્યા ત્યારે કેટલી નોટો લીધી હશે ?
 (૬) ૧૨૪ રૂપીઆમાંથી ૫ રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ આવે અને કેટલા રૂપીઆ બધે ?
 (૭) બે આનાની ૨૯ ટીકડી મળે તો એક રૂપીઆની કેટલી મળે ?
 (૮) એક બકરી દરરોજ દોઢ શેર દૂધ આપે તો તેવી ૬૭ બકરી કેટલું દૂધ આપશે ?
 (૯) એક ટોપીનો ૦૧૧ રૂપીઆ તો ૭૯ ટોપીઓના કેટલા રૂપીઆ ?
 (૧૦) દરેક છોકરાને ૦૧ શેર દૂધ આપતાં ૮૯ છોકરાને પાવાને માટે કેટલું દૂધ જોઈશે ?

શ્રી યોગીના “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ચાર આના. [૩૧

- (૧૧) એક છોકરો અડધો લાડુ ખાય તો ૯૭ છોકરા કેટલા લાડુ ખાશે ? ૧૫ લાડુ કેટલા છોકરાને પહોંચશે ?
- (૧૨) ૨૬ શેરના નવટાંક કેટલા ? પાશેર કેટલા ? અચ્છેર કેટલા ?
- (૧૩) એક ગાય ૯ શેર દુધ આપે તો તેવી ૨૫ ગાયો કેટલું દૂધ આપશે ? અઢી હળ્લર એટલે કેટલા સો ?
- (૧૪) ૨૭ અડધાના રૂપીઆ કેટલા ? પાવલી કેટલી ? બેઆની કેટલી ?
- (૧૫) પાંચ રૂપીઆવાળી ૧૬ નોટના કેટલા રૂપીઆ આવે ?
- (૧૬) એક ધડિઆળના ૨૦ રૂપીઆ બેસે તો એ લેખે પોણાસો ધડિઆળનું શું બેસે ?
- (૧૭) એક છત્રીનો દોઢ રૂપીઆ બેસે તો ૫૭ છત્રીનું શું આપવું ?
- (૧૮) એક ધડિઆળના ૮ રૂપીઆ બેસે તો ૨૮ ધડિઆળનું શું બેસે ?
- (૧૯) ૩૪ રૂપીઆનું એક મણુ ઘી મળે તો ૨૦ મણુનું શું ?
- (૨૦) એક આનામાં ૦૦ મણુ ભાર લઈ જવાય તો ૧૭ આનામાં કેટલો ભાર લઈ જવાય ?
- (૨૧) પૈસાવાળી ૯૬ ટિકિટ આપી, તેને બદલે ૦૦ આનાવાળી કેટલી ટિકિટ લેવી ? આનાવાળી કેટલી લેવી ?
- (૨૨) દસ રૂપીઆવાળી ૨૭ નોટ ને ૫ રૂપીઆ રોકડા છે ત્યારે બધું મળી કેટલા સો રૂપીઆ હશે ?
- (૨૩) એક રૂપીઆની ૨૦ શેર સોપારી મળે છે, અને ૨૦ રૂપીઆની શેર એલચી મળે છે, ત્યારે ૧૪ શેર એલચી આપીએ તો કેટલી સોપારી મળે ?
- (૨૪) આગગાડી એક કલાકમાં ૨૭ માઈલ ચાલે, તો ૨૪૩ માઈલ જવાને કેટલા કલાક લાગે ?

૩૨| પાંચમી ચોપડી “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ચાર આના.

- (૨૫) દરેક છોકરાને ૦ ૧ રૂપીઆ આપતાં ૫ રૂપીઆની નોટમાંથી કેટલા છોકરાને અપાશે ?
- (૨૬) સાડીસો, પોણીસો, પોણાસો, ૦ હજાર અઢીસો આંકડામાં લખો.
- (૨૭) ૯૯૯૯ અને ૭૫ શબ્દમાં લખો.
- (૨૮) ૧૪૫ આનામાંથી કેટલા રૂપીઆ આવે અને બાકી કેટલા આના રહે તે કહો. ૨૫૦ એટલે કેટલા હજાર ?
- (૨૯) એક ચોપડીના ૨૧ રૂપીઆ ખેસે તો ૧૦૦ રૂપીઆમાંથી કેટલી ચોપડી આવશે ? ૦૧૧૧ હજાર એટલે કેટલા સો ?
- (૩૦) કેટલા દોઢે ૪૨ ? કેટલા પોણે ૪૨ ? કેટલા અડધે ૪૨ ?
- (૩૧) ૧૯૨ ફેરીમાં ૨૪ ફેરી ઉમેરી તો કેટલી ફેરી થઈ ?
- (૩૨) ૨૦૭ છોકરામાંથી ૨૩ છોકરા ઉડી ગયા તો કેટલા રહ્યા ?
- (૩૩) ૨૬૧ પેનો ૯ છોકરાંને સરખે ભાગે આપતાં દરેકને કેટલી આવે સાડી સાતસો એટલે કેટલા હજાર ?
- (૩૪) એક તાળાની કિંમત ૧૧ રૂપીઆ ખેસે તો ૧૮ રૂપીઆમાંથી કેટલાં તાળાં આવે ?
- (૩૫) ૨૮ રૂપીઆની ૧૧૨ સ્લેટ લીધી તો એ હિસાબે એક રૂપીઆની કેટલી સ્લેટ પડી ? અને એક સ્લેટનું શું પડ્યું ?
- (૩૬) એક શાલના ૨૭ રૂપીઆ પડે તો એ લેખે ૧૬૨ રૂપીઆમાંથી કેટલી શાલ આવશે ?
- (૩૭) ૭૫ રૂપીઆ, ૫૦ છોકરાઓને વહેંચીએ તો દરેકને શું મળશે ?
- (૩૮) ૪૨ ગજ દોરડામાંથી ૧૧ ગજના કેટલા કટકા થાય ?
- (૩૯) એક ટોપીના ૨૧ રૂપીઆ લેખે ૧૨૦ રૂપીઆમાંથી કેટલી ટોપીઓ આવશે ?

- (૪૦) ૨૥ મણુ ધીના ૮૭૥ રૂપીઆ પડે તો એક મણુનું શું ?
- (૪૧) ૧૦૨૥ રૂપીઆમાં ૨૥ મણુ ધી આવ્યું તો ૪૧ રૂપીઆમાં કેટલું આવશે ?
- (૪૨) એક મણુર ૨૥ મણુ વજન ઉપાડે તો ૭૨૥ મણુ વજનને માટે કેટલા મણુર જોઈએ ?
- (૪૩) કેટલા છક ૭૨ ? કેટલા ચોક ૭૨ ? કેટલા તરી ૭૨ ?
- (૪૪) કયા કયા પલાખાનો જવાબ ૭૨ આવે.
- (૪૫) જો દરેક માણસને ત્રણ ત્રણ રૂપીઆ આપું, તો ૯૬ રૂપીઆમાંથી કેટલા માણસને અપાશે ? જો ચાર ચાર; બપ્પે; છ છ; આઠ આઠ; બાર બાર; સોળ સોળ; અને ચોવીસ ચોવીસ રૂપીઆ આપું તો કેટલા માણસને અપાય ?
- (૪૬) ૪૮ છોકરામાંથી બાર બારની ૪ હાર કરવાને બદલે ત્રણ ત્રણની છ છની, આઠ આઠની, સોળ સોળની, અને ચોવીસ ચોવીસની કેટલી હાર થશે ?
- (૪૭) ૨૦૫ રૂપીઆમાંથી ૨૥ રૂપીઆવાળી કેટલી ચોપડી આવશે ?
- (૪૮) મારા ઘરમાં ૩૫ શેર ધડિં છે, જો મારે ૭૦ દિવસ ચકાવવા હોય તો દરરોજ કેટલા વાપરવા ?
- (૪૯) પંદરે દાન દોઢસો એમ કયા કયા પક્ષાખામાં દોઢસો આવશે ?
- (૫૦) ૨૯ કોથળામાં ૧૪૫ મણુ અનાજ ભરાય તો ૭ કોથળામાં કેટલાં મણુ ભરાય ?
- (૫૧) ૯ પૈસાની ૧૮ પેન તો ૦૧ રૂપીઆની કેટલી ?
- (૫૨) ૧૨ સ્ટીલનો ૦૧ રૂપીઆ તો ૨૮ આનાની કેટલી ?
- (૫૩) ૧૪૪ કેળાંના ૨૪ આના તો ૬૦ કેળાંનું શું ?
- (૫૪) ૧૥ મણુ ધીના ૫૮૥ રૂપીઆ તો ૧ મણુનું શું ?

૩૪| બીજા ધોરણ માટે અંગ્રજીનાં મનોચત્ર પાંચ આના

- (૫૫) ૨૧ છોકરાની ૮ હારો છે તેમાંથી ૨૮ છોકરાની કટલી હાર થશે ?
- (૫૬) એક રૂપિયા વહેંચતાં દરેક છોકરાને ૮ પાછ મળી ત્યારે છોકરા કેટલા હશે ?
- (૫૭) પાંચ રૂપિયા વાળી ૨૮ નોટના કટલા રૂપિયા આવશે ?
- (૫૮) ૨૮ રૂપિયાની બે આની કટલી ? પાવલી કટલી ?
- (૫૯) ૭ રૂપિયાવાળી ૪ ખુરસી આપી તેના બદલામાં ૪ રૂપિયાવાળા કટલા રટુલો લેવા ?
- (૬૦) ૨૫ રૂપિયાની ૭ ઢગલી કરવામાં ૨૫ રૂપિયા ખૂટે છે ત્યારે કેટલા રૂપિયા હશે ?
- (૬૧) ૭ મહીનાના પગારના પોણી બસો રૂપિયા મળ્યા, ત્યારે એક મહીનાનો કેટલો ગણ્યો હશે ?
- (૬૨) ૬૪ દોઢપાછના કટલા રૂપિયા આવશે ?
- (૬૩) ૧૨૦ પાવલાના રૂપિયા કેટલા ? અડધા કેટલા ?
- (૬૪) ૧૪૪ કેળાંનો ૧૫૫ રૂપિયા બેઠો તો ૧૮ કેળાંનું શું બેસશે ?
- (૬૫) ૧૬ રૂપિયામાં ૮૦ ફેરી આવે તો ૬૪ રૂપિયામાં કેટલી આવશે ?
- (૬૬) ૪૦ રૂપિયાના કટલા આના આવશે ?
- (૬૭) ૨૧ પૈસાની ૧૦૫ ટીકડી તો ૨૯ પૈસાની કેટલી ?
- (૬૮) ૨૭ ખુરસીના ૧૮૯ રૂપિયા તો ૧૬૨ રૂપિયાની કેટલી ખુરસી આવશે ?
- (૬૯) ૧૭૫ રૂપિયામાંથી ૦૫ રૂપિયા કેટલાને અપાય ? ૧૭૫ રૂપિયાના અડધા કેટલા ?
- (૭૦) ૧૭ માણસ જમાડતાં ૮૫ રૂપિયા ખર્ચ થાય, તો ૭૯ માણસ જમાડતાં કેટલા રૂપિયા ખર્ચ થશે ?

ગુજરાતની સા. ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ત્રણ આના. [૩૫

- (૭૧) ૪ કલાકમાં ૮ પાના વંચાય તો ૧૩ પાનાં વાંચતાં કેટલો વખત લાગશે ?
- (૭૨) ૨૭ દિવસમાં ૧૩૫૫ રૂપીઆ ખરચ થયો તો ૧૫ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલશે ?
- (૭૩) ૧ પેન્સિલનો ૦૫ આનો બેસે તો ૨૫ રૂ. ની કેટલી આવશે ?
- (૭૪) ૮ પળી ભરવાથી ૨ શેર દૂધ થાય, તો ૮૦ પળી ભરવાથી કેટલા મણુ દૂધ થશે ?
- (૭૫) ૭ શેર કંટોળાના રૂ. ૧૫૫૫ તો ૧ મણુનું શું ?
- (૭૬) ચાર આનાવાળી ૭ કેરી, ને બે આનાવાળા ૮ દાડમ લીધાં ને દશ રૂપીઆની નોટ આપી ત્યારે કેટલા રૂપીઆ પાછા મળશે ?
- (૭૭) ૧૮ રૂપીઆનું ૧૨ મણુ તો ૨૫૫૫ રૂપીઆનું કેટલું ?
- (૭૮) ૧૭ મણુના ૨૫૫૫ રૂપીઆ તો ૧૨ મણુનું શું ?
- (૭૯) ૨૫૫૫ રૂપીઆમાં ૧૭ મણુ તો ૧૨ મણુનું શું ?
- (૮૦) ૧૨ મણુના ૧૮ રૂપીઆ તો ૧૭ મણુનું શું ?
- (૮૧) ૧૫ આનાનું ૪૫ શેર તો ૭ આનાનું કેટલું ?
- (૮૨) ૭ મણુના ૩૦ રૂપીઆ તો ૨૮ મણુનું શું ?
- (૮૩) ૨૧ આનાનું ૭ શેર તો સવાપાંચ રૂપીઆનું કેટલું ?
- (૮૪) ૮ માણુસ જમાડતાં ૫ રૂપીઆ ખરચ થાય તો ૮૦ રૂપીઆમાં કેટલા માણુસ જમશે ?
- (૮૫) ૧૨ માણુસ ૧૦૮ રૂપીઆ કમાય તો ૨૩ માણુસ શું કમાય ?
- (૮૬) ૭૫૫ કલાકમાં ૩૧ માઈલ જવાય, તો ૪૨ માઈલ જવાને કેટલો વખત લાગશે ?
- (૮૭) રૂ. ૨૫૦ નું ૧૦ મણુ તો ૮ મણુનું શું ?

૩૬] હિંદુસ્તાનની સાં જૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ૪, આના.

- (૮૮) ૨ આનાનું ૧૫ શેર તો ૩. ૧નું કેટલું ?
- (૮૯) ૨૧૬ રૂપીઆ ૮ માસ ચાલે તો ૭ માસમાં કેટલા રૂપીઆ જોઈએ ?
- (૯૦) ૨૦ કનકવાનો ૩. ૧૧ તો ૩૫ કનકવાનું શું ?
- (૯૧) ૫ રૂપીઆ મળુની ૧૫ માણ મેથી આપીને ૩ રૂપીઆ મળુની કેટલી રાઈ લેવી ?
- (૯૨) ૫ પૈસાના બેર લીધાં, ૭ પૈસા લાઈએ આપ્યા ત્યારે મારી પાસે ૧૦ પૈસા થયા તો પહેલાં કેટલા પૈસા હશે ?
- (૯૩) પૈસાના ૮ લેખે મેં કેટલાક પૈસાના જમરખ લીધાં અને તે બધા પૈસાના ૭ લેખે વેચી નાખ્યાં જેથી મને ૧૬ પૈસા ઉપજ્યા ત્યારે મેં કેટલા જમરખ લીધાં હશે અને કેટલા પૈસા આપ્યા હશે ?

—: સુરત જિલ્લાનો :—

✽ “ભૂગોળ શિક્ષક” ✽

મહેરબાન કાઠિઆવાડના એજન્ટ હુ ધ
ગવર્નર સાહેબ બહાદુરે હુકમ નં. ૪૧૧૭
તા. ૨૬-૭-૧૫ થી એજન્સિની સર્વ
સ્ફલમાં લાયબ્રેરી માટે મંજૂર કર્યો છે.

બીજા ધોરણની સૃષ્ટિજ્ઞાનની પ્રશ્નોત્તરમાળા ત્રણ આના.
બીજા ધોરણ માટે અકંગણિતનાં મનોચત્ર પાંચ આના.
બીજા ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના.

પ્રાચીન અર્વાચીન અનેક ઇતિહાસોને આધારે તૈયાર કરેલી—

વિદ્યાર્થીઓ, વાલીઓ, અને શિક્ષકો તમામને અતિ ઉપયોગી
ગુજરાતના ઇતિહાસની પ્રશ્નોત્તરમાળા

વેસ્ટર્ન ઇન્ડીઆ સ્ટેટસ એજન્સીની (પશ્ચિમ હિન્દ એજન્સી)
 (કાઠિઆવાડ, કચ્છ, પાલણપુર) તમામ પ્રાયમરી સ્કૂલોમાં ધનામ અને
 લાયબ્રેરી માટે મંજૂર થએલી “ ગુજરાતના ઇતિહાસની વાર્તારૂપી
 રસિક પ્રશ્નોત્તરમાળા ” કિં. ૦-૬-૦.

મહેરબાન એજન્ટ દુ. ધ. ગવર્નર જનરલ બહાદુર
 વેસ્ટર્ન ઇન્ડીઆ સ્ટેટસ, પોતાના J. 136-31 તા. ૨૨ જાન્યુઆરિ
 ૧૯૩૧ ના પત્રમાં લખે છે કે:-“ગુજરાતના ઇતિહાસની વાર્તા-
 રૂપી રસિક પ્રશ્નોત્તરમાળા” વેસ્ટર્ન ઇન્ડીઆ સ્ટેટ એજન્સીની
 તમામ પ્રાયમરી સ્કૂલોમાં ધનામ અને લાયબ્રેરી માટે મંજૂર
 કરવામાં આવે છે.”

“ડિક્ટેશન શિક્ષક” માં શું શું છે ???

૧] પાઠ્યપુસ્તકો સંપાદન. ૨] જોડણીના એકજ સરખા નિયમ-
 વાળા શબ્દો. ૩] કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી. ૪] જોડાક્ષર.
 ૫] મળતા જોડાક્ષર. ૬] પરીક્ષાના ડિક્ટેશનમાં આવનાર શબ્દો.

→* ખરૂં વાંચતાં લખતાં શીખવું શીખવવું હોય તે *

બાળપોથીથી પાંચમી યોગ્ય સુધીના અને

કન્યા વાચનમાળા તથા ત્રિવેદિ વાચનમાળા પુસ્તક ૧લા નો

—: “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ખરીદો. :—

શ્રી “મુખગણિત શિક્ષક” શ્રી

ગુજરાત, મુંબઈ ઇલાકા અને હિંદુસ્તાનની ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા મોગી
 ઈશ્વરલાલ મગનલાલ શાહ. શાહપોર-સુરત.

